

EN ALS U MEER WILT WETEN...

INTERESSANTE PUBLICATIES OVER GROEVEN

Over Mergelgroeven zijn veel interessante rapporten en publicaties verschenen. Deze hebben betrekking op groeven in binnen- en buitenland en behandelen de vele aspecten van de groeven, waaronder de natuurwaarden, cultuurhistorie, inrichting en beheer, etc. Hieronder zijn een aantal van deze publicaties voor u op een rij gezet, voor als u meer wilt weten...

RECENTE PUBLICATIES

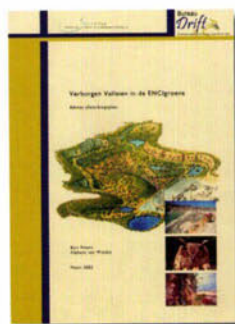
PETERS, B., 1999. Verborgene valleien. Ecologie en beheer van mergelgroeven in Zuid-Limburg. De Curfsgroeve als voorbeeld. 84 pp. Stichting Ark, Beek-Ubbergen. ISBN 90.74648.71.1. Te bestellen via Miriam Bakker van Stichting Ark, tel. 0314-38 21 90.

De ecologie, de processen en de soorten van mergelgroeven afsluitend met een aantal conclusies over de afwerking en het beheer, welke in het tweede deel in concrete beheer- en inrichtingvoorstellen voor de Curfsgroeve bij Berg en

Terblijt worden vertaald. Het rapport wil hiermee een nieuwe manier van kijken naar de afwerking en het beheer van groeven promoten.

PETERS, B. & A. VAN WINDEN, 2002. Verborgene valleien in de ENCI-groeve. Adviesafwerkingsplan. 66 pp. Bureau Drift, Berg en Dal. Te bestellen via de heer Bronswijk, ENCI-Maastricht, tel. 043-329 77 77.

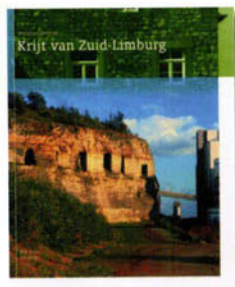

Een nieuwe visie op de eindafwerking van mergelgroeven uitgewerkt voor de ENCI-groeve. Ook hier blijken zich goede mogelijkheden voor te doen om natuurlijke processen in de eindafwerking te integreren. Na-druk ligt verder op

spontane vegetatieontwikkeling, de rol van natuurlijke begrazing en het uittredende en afstromende grondwater vanaf de wanden in de groeve.

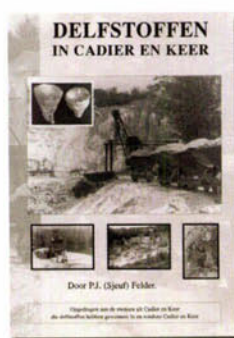
Ook zijn de effecten beschreven indien na winning gestopt wordt met pompen, en de groeve volloopt met water.

FELDER, W.M. & P.W. BOSCH, 2000. Geologie van Nederland 5. Krijt van Zuid-Limburg. 128 pp. Nederlands Instituut voor Toegepaste Geowetenschappen TNO, Delft/Utrecht. Te bestellen bij voor €17,65, exclusief verzendkosten (leden/niet-leden NHGL) bij de balie van het Natuurhistorisch Museum Maastricht (tel. 043-350 54 90).

De laatste stand van zaken betreffende het geologisch onderzoek aan het Krijt in Limburg. Hierbij worden de lithologie, de economische betekenis van mergel en vuursteen en vele nog werkende en al vervallen groeven besproken. Alle kalksteenlagen worden in detail voorgesteld en de vuursteenmijnen worden ook behandeld. Een uitgebreide literatuurlijst geeft een goed overzicht van wat verschenen is op het gebied van geologie en paleontologie over Zuid-Limburg.

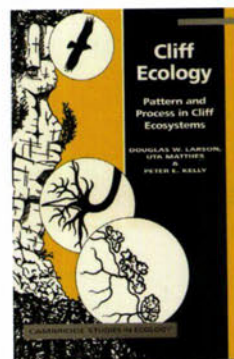
FELDER, P.J., 2001. Delfstoffen in Cadier en Keer. 128 pp. Vereniging Tot Natuurbehoud Cadier en Keer. Te bestellen bij de heer P.J. (Sjeuf) Felder, tel. 043-407 15 22.

In het boek wordt ingegaan op de gewonnen delfstoffen rondom Cadier en Keer, het gebruik ervan, de noodzaak van winning, en de plaatsen waar deze stoffen werden gewonnen. Ook beschrijft het de geologische geschiedenis van het gebied en worden ontsluit-

tingen, waterputten en boringen beschreven. De tekst wordt verduidelijkt met onder meer een groot aantal kaarten en plattegronden van ondergrondse groeven. Het boek bevat daarnaast een groot aantal mooie en vaak historische foto's.

LARSON, W., U. MATTHES & P. KELLY, 2000. Cliff Ecology: pattern and process in Cliff Ecology. 240 pp. Cambridge University Press, Cambridge. ISBN 05.21554.89.6. Te bestellen voor circa € 80,- via de betere boekhandel.

Dit Engelstalige boek met zeer veel informatie over de karakteristieken van kliflandschappen (inclusief groeven) is voor de echte liefhebbers. Elk thema komt wel aan bod: wandstructuren, microklimaat, geomorfologische processen, weersinvloeden, flora, fauna,

etc. Interessant is dat informatie van over de hele wereld is opgenomen en dat er een zeer uitgebreide literatuurlijst is toegevoegd.

POSCHLOD, P., U. TRÄNKLE, J. BÖHMER & H. RAHMANN, 1997. Steinbrüche und Naturschutz. 485 pp. Ecomed-Verlag, Landsberg. ISBN 36.09693.70.3. Wordt waarschijnlijk komende tijd herdrukt.

Dit dikke boek behandelt met befaamde Duitse 'gründlichkeit' talloze aspecten van de natuur in kalksteengroeven in met name Baden-Württemberg (Duitsland). Het boek is opgesplitst in een flora- en faunadeel. Zeer de moeite waard om

overeenkomsten en verschillen met de Nederlandse groeven te bekijken.

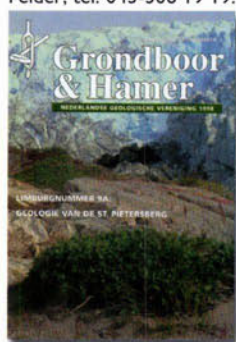
CROMBAGHS, B. & W. BOSMAN (red.), 2003. Nieuwsbrief Geelbuikvuurpad en Vroedmeesterpad. In opdracht van de Provincie Limburg, Maastricht en het Ministerie van Landbouw,

Natuurbeheer en Visserij, Eindhoven. Inmiddels zijn vier delen verschenen. U kunt de meest recente nieuwsbrief ophalen van de internetpagina: www.limburg.nl. Ga dan naar 'wat doen we' - 'groen' - 'soortenbescherming'.

Deze nieuwsbrief wordt uitgebracht om iedereen op de hoogte te houden van de voortgang van het soortenbeschermingsproject Geelbalkvuurpad en Vroedmeesterpad, waarvan de maatregelen gedurende de periode 2000-2004 worden uitgevoerd. Aangezien veel van de biotopen van deze padden voorkomen in de (verlaten) mergelgroeven, heeft het een directe relatie met dit themanummer.

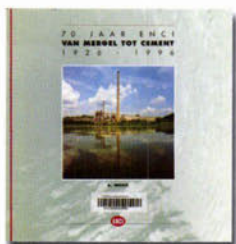
NEDERLANDSE GEOLOGISCHE VERENIGING, 1998. Themanummers Grondboor en Hamer: 9A Geologie van de Sint-Pietersberg en 9B Fossielen van de Sint-Pietersberg. Grondboor en Hamer 52(3) en 52(4/5). Te bestellen, voor zover voorradig, bij de heer W. Felder, tel. 043-306 19 19.

Twee erg informatieve themanummers over de niet-levende natuur van de ENCI-groeve. 9A handelt over de geologie, waaronder aardlagen, vuursteen, orgelpijpen en grottenstelsels. 9B handelt over fossiele vondsten varië-

rend van ééncellige foraminiferen tot dinosauriërs.

NIESTE, A., 1996. 70 jaar ENCI. Van mergel tot cement. 1926 - 1996. Stichting Historische Reeks Maastricht, Maastricht. 276 pp., met vele foto's. ISBN 90 70356 80 5.

Boek over de geschiedenis van het bedrijf en het productieproces. Het boek geeft met name dankzij de vele (historische) foto's een indruk over welke veranderingen de mergelwinning en de Sint-Pietersberg in de loop van de tijd hebben ondergaan.

FOLDERS

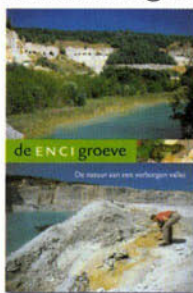
'Groeve 't Rooth: Wandelen in een Verborgene Vallei' en 'De Groeve Curfs: Kalkrotslandschappen in Nederland'. Te bestellen bij

Stichting het Limburgs Landschap in Arcen, tel. 077 473 75 75.

Stichting het Limburgs Landschap heeft in 2000 samen met de firma Ankerpoort NV deze twee folders uitgebracht om mensen kennis te laten maken met de relatief onbekende groevelandschappen. De folder van Groeve 't Rooth bevat tevens een kaartje met een wandelroute.

'De ENCI-groeve: De natuur van een verborgen vallei'. Te bestellen bij Hettie Meertens, Stichting Ark, tel. 045-571 76 64; e-mail: hettie.meertens@arknature.nl of Martin Poesen

van ENCI-Maastricht, tel. 043-32 97 200; e-mail: mpoesen@enci.nl. Dit is een gloednieuwe, rijk geïllustreerde folder van de ENCI-groeve en de specifieke natuur in dat gebied. De folder is tevens een posterplaat met een grote tekening van het gebied.

PUBLICATIES UIT DE OUDE(RE) DOOS

Natuurlijk is in het verleden ook al veel geschreven over mergelgroeven en de winning van mergel. Het betreffen boeken en rapporten over een groot aantal verschillende onderwerpen, zoals de winmethoden, de natuurwaarden, maatschappelijke discussies, alternatieven, etc. Veel van deze rapporten zijn nu nog te vinden in bibliotheken en archieven. Voor wie zich hierin verder wil verdiepen, hierbij een korte, verre van volledige bloemlezing.

CREMERS, Jos., 1918. Limburgse Mergel. 36 pp. Aangeboden aan de bezoekers van de tweede jaarbeurs, gehouden in 1918 te Utrecht door de Nederlandse maatschappij tot exploitatie van mergel- en kalksteengroeven.

Het boek bevat een overzicht van publicaties die destijds beschikbaar waren op het gebied van de Limburgse mergel, voornamelijk op natuurwetenschappelijk gebied. Enkele citaten uit de inleiding op dit publicatieoverzicht: "Gerust mag men op 't oogenblik van een bloeiende Limburgse mergelindustrie spreken." en "Moge die industrie aan 't mooie van 't Zuid-Limburgsche landschap geen afbreuk doen!"

KEMPEN, P. VAN, 1975. Het mergelmeer van de ENCI op de Sint-Pietersberg. 12 pp.

Eerste Nederlandse Cement Industrie N.V., Maastricht.

Het is een van de boeken over mergelwinning die de stadsbibliotheek van Maastricht rijk is en geeft een schets van hoe in de jaren zeventig

tegen de afwerking van de groeven aangekeken werd. Een voorbeeld: bij de afwerking wordt aandacht besteed aan "het bijplanten en uitzetten van flora en fauna, die thuishoort in de planten- en dierenwereld van de Sint-Pietersberg", en de recreant kan dan nog wandelen in een gebied dat "zorgelijk bemoeid wordt door de industrie."

VROOM, prof. ir. M.J. (ed.), 1975. Mergelland - landschap en mergelwinning. Landbouwhogeschool Wageningen, vakgroep landschapsarchitectuur, Wageningen. Op verzoek van

ENCI, Maastricht. Dit rapport is een weergave van een onderzoek naar de landschappelijk gevolgen van mergelwinning, naar aanleiding van de voorbereiding van een concessieaanvraag voor ideeën over een nieuw te openen mergelgroeve.

BONGERS, P., 1985. Import en alternatieve grondstoffen, cementen en winplaatsen voor mergel; een redding voor het plateau van Margraten. Tiele Academie, Den Haag. 114 pp. Literatuurstudie, met uitgebreide literatuurlijst (getypt).

Het rapport bevat overwegingen en besluiten van commissies, instellingen en verenigingen over het al dan niet afgraven van het plateau.

COMMISSIE ALTERNATIEVE WINPLAATSEN VAN MERGEL IN ZUID-LIMBURG, 1983. Alternatieve winplaatsen mergel. 40 pp. (excl. bijlagen), getypt. Commissie alternatieve winplaatsen van mergel in Zuid-Limburg. In opdracht van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Den Haag.

De commissie komt tot de conclusie dat er reële mogelijkheden aanwezig zijn om de voorziening in de mergelbehoefte van de ENCI voor lange

termijn veilig te stellen, namelijk door de huidige afgraving in de Sint-Pietersberg uit te breiden. Deze mogelijkheid moet eerst goed worden onderzocht voor een zeer ingrijpende geachte grootschalige winning op het

Plateau van Margraten toe te staan. Het rapport bevat een bijlage over de natuurwetenschappelijke betekenis van het Sint-Pietersbergcomplex en het Zonneberggangstelsel voor overwinterende vleermuizen.

Guido Verschoor & Bart Peters